

Nadere beschrijving Geluidsnota Amersfoort Wet geluidhinder

Bijlage bij inzending voor de Gouden Decibel Award 2015 van de gemeente Amersfoort

Algemeen

Voor het voorkomen en verminderen van geluidshinder is onder andere de Wet geluidhinder van toepassing. In de Wet geluidhinder is een stelsel van voorkeurs- en maximaal toelaatbare grenswaarden opgenomen voor de geluidsbelastingen op geluidsgevoelige bestemmingen zoals woningen. Zolang de geluidsbelasting niet hoger is dan de zogenaamde voorkeursgrenswaarde, gelden er geen geluidsbeperkingen voor ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de bouw van een woning. Als de geluidsbelasting hoger is dan de maximaal toelaatbare grenswaarde is de ontwikkeling wettelijk niet mogelijk. Als de geluidsbelasting zich bevindt tussen de voorkeursgrenswaarde en de maximaal toelaatbare grenswaarde, laat de Wet geluidhinder deze ontwikkeling toe wanneer de gemeente een ontheffing verleent. Aan deze ontheffing, ook wel een hogere grenswaarde genoemd, kunnen voorwaarden worden gesteld. Het verlenen van een ontheffing is geen automatisme. De gemeente moet de ontheffing motiveren en aangeven waarom in een voorkomend geval een hogere geluidsbelasting is toegestaan. De geluidsnota bevat het beleid dat voor deze ontheffingen wordt gehanteerd.

De essentie van het beleid is dat in ieder geval de wettelijke voorschriften uit de Wet geluidhinder worden gevolgd. Er zijn echter zaken die de Wet niet regelt, maar waarvoor toch een kader gewenst is. Daarbij kan worden gedacht aan een kader voor het afwegen van maatregelen. De nota geeft aan hoe en wanneer maatregelen wel moeten worden afgewogen. Een voorbeeld daarvan is het toepassen van stil asfalt, waarvoor de afweging plaatsvindt aan de hand van een beslisboom.

Soms is de Wet geluidhinder niet van toepassing, maar is de situatie wel vergelijkbaar. In dat geval wordt zoveel als mogelijk aangesloten bij de bepalingen uit de Wet geluidhinder. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de beschouwing van 30 km/uur wegen en het vereisen van voldoende geluidsisolatie als de wet dat niet verplicht. Door zoveel als mogelijk de analogie te hanteren, wordt voorkomen dat er situaties ontstaan waar sprake is van slechte woon- en leefomstandigheden.

De nota vormt een duidelijk kader dat al vanaf de start bij de ontwikkeling van een plan kan worden betrokken. Het biedt enerzijds ruimte voor eigen initiatieven, maar geeft ook duidelijk aan wanneer iets niet is gewenst of toegestaan.

De nota bevat de meest voorkomende situaties waarin een afweging moet plaatsvinden. Toch kunnen er ook afwijkende situaties aan de orde zijn die om een specifieke afweging vragen. Ook deze afweging wordt met de nota mogelijk gemaakt.

Beslissystematiek toepassing geluidsreducerend wegdek

De gemeente Amersfoort past geluidsreducerend asfalt (ook wel stil asfalt genoemd) al geruime tijd toe. De kosten voor de aanleg en het beheer van geluidsreducerend asfalt zijn hoger dan normaal asfalt en bovendien gaan deze wegdektypen minder lang mee. Ook blijkt dat in verschillende situaties, afhankelijk van het type deklaag, geluidsreducerend asfalt niet of minder geschikt is om toe te passen (b.v. wringend verkeer). Ook omdat de beheerbudgetten steeds meer onder druk komen te staan, was er bij de gemeente behoefte om hierin opnieuw afwegingen te kunnen maken. Zowel op beleidsmatig niveau als concreet in projecten. Dat geluidsreducerende wegdekken minder lang mee gaan, betekent ook iets voor de duurzaamheid en de doorstroming van het verkeer. Ook is het bekend dat het geluidsreducerend effect van dit type wegdekken in de loop van de tijd afneemt. In de afgelopen jaren zijn er op het gebied van geluidsreducerende wegdekken diverse ontwikkelingen geweest en is er ruime ervaring (zowel plaatselijk als landelijk) mee opgedaan.

Het eerder in Amersfoort gebruikte principe “Ja, tenzij ...” bleek in de praktijk niet werkbaar, gezien de vaak complexe situaties. Het “tenzij ...” gaf dus onvoldoende kader en richting om keuzes te maken. Om hierin tegemoet te komen, bleek een scherper en duidelijker besliskader nodig. Dit is vertaald naar een zogenaamde “Beslisboom geluidsreducerend asfalt”, waarin criteria en randvoorwaarden expliciet zijn gemaakt en een stroomschema aangeeft tot welke besluiten dit vervolgens leidt.

Het doel van de beslisboom is het ondersteunen van het besluitvormingsproces over het wel of niet toepassen van geluidsreducerend asfalt. Het geeft:

- a. een aantal beleidsmatige keuzes en daarmee
- b. een handvat om in projecten meer sturing te geven om de juiste keuze te kunnen maken en dit zo weinig mogelijk te laten afhangen van meningen, opvattingen en overtuigingen.

De beslisboom is expliciet bedoeld voor de afweging van de keuze over toepassing van geluidsreducerend asfalt (bronmaatregel) en niet voor het toepassen van andere geluidsreducerende maatregelen zoals geluidschermen en gevelisolatie. Daarmee wordt de keuze voor de toepassing met deze Beslisboom niet elke keer per project bij het bestuur neergelegd, maar kan de projectleider, in gezamenlijkheid met de projectgroep of de betrokken afdelingen, besluiten nemen die vallen binnen de in de Geluidsnota vastgestelde kaders.

Met de Beslisboom worden de volgende aspecten - genoemd in artikel 110a van de Wet Geluidhinder - expliciet beoordeeld, namelijk: stedenbouwkundige, verkeerskundige en financiële aspecten.

De Beslisboom wordt toegepast voor vier verschillende situaties, namelijk:

1. Nieuwe wegaanleg
2. Reconstructie (fysieke wijziging van een weg)
3. Nieuwbouw geluidgevoelige objecten
4. Sanering van een geluidgevoelig object

De verantwoordelijke projectleider van een dergelijk project zal in gezamenlijkheid met de projectgroep of de betrokken afdelingen deze beslisboom gebruiken voor het beantwoorden van de vraag of de gemeente wel of niet geluidsreducerend asfalt zal toepassen of dat er andere reducerende maatregelen (of een combinatie daarvan) moeten worden toegepast. De beslisboom zal gedurende het gebruik worden geëvalueerd en eventueel aangepast.

De “Beslisboom geluidsreducerend asfalt” is opgenomen in bijlage 3 van de Geluidsnota Amersfoort Wet geluidhinder, inclusief een toelichtende tekst over de achtergronden en technische afwegingen.

Afgesloten balkons, loggia's en serreachtige ruimten

De Wet geluidhinder stelt eisen aan de maximaal toegestane geluidsbelasting van geluidgevoelige gebouwen. Behoudens enkele uitzondering bedraagt dit 63 dB voor wegverkeerslawaai, 68 dB voor railverkeerslawaai en 55 dB voor industrielawaai. Soms bestaat er de behoefte om een geluidgevoelig gebouw (hierna ‘woningen’ genoemd) te realiseren op een locatie waar sprake is van een hogere geluidsbelasting dan de maximaal toegestane geluidsbelasting. Door een dove gevel (een gevel zonder te openen geveldelen) toe te passen is realisatie vaak alsnog mogelijk. Met name bij éénzijdig gerichte woningen, zoals appartementen, is toepassing van dove gevels niet altijd mogelijk. Eén van de mogelijke alternatieven bestaat uit het realiseren van een geheel of gedeeltelijk afgesloten balkon, loggia of serreachtige ruimte, waardoor de geluidsbelasting ter plaatse van de achtergelegen gevel van de woning wordt verlaagd. Doel is om alsnog te voldoen aan (bij voorkeur) de voorkeursgrenswaarde of, indien de voorkeursgrenswaarde redelijkerwijs niet haalbaar is, de maximaal toelaatbare geluidsbelasting.

In bijlage 2 van de Geluidsnota Amersfoort Wet geluidhinder (Balkons en serre-achtige constructies) is aangegeven onder welke voorwaarden kan worden voldaan aan de eisen uit de Wet geluidhinder en het Bouwbesluit 2012.

Transformatie

Voor verbouw en transformatie (een verandering van functie van bijvoorbeeld kantoor naar woning) zijn in het Bouwbesluit 2012 enkele specifieke eisen opgenomen. Voor veruit de meeste aspecten, waaronder het aspect geluid, geldt daarbij het zogenaamde “rechtens verkregen niveau”. Dat zijn de eisen die golden ten tijde van de oorspronkelijke bouw. Voor het onderdeel geluid houdt dit in dat er, omdat sprake is van verbouw en niet van nieuwbouw, vaak géén eisen gelden ten aanzien van de geluidswering van de gevels en het binnenniveau in de verblijfsruimten. Ook niet als de transformatie inhoudt dat er een geluidgevoelige bestemming wordt gecreëerd.

Het Bouwbesluit 2012 biedt dus maar beperkt mogelijkheden om een acceptabel akoestisch woon- en leefklimaat te garanderen bij verbouw en transformaties. In de Geluidsnota zijn regels opgenomen om, op grond van een goede ruimtelijke ordening, toch een acceptabel klimaat te realiseren.

Als bijvoorbeeld voor een transformatie van een niet geluidgevoelig gebouw naar een wel geluidgevoelig gebouw afgeweken moet worden van het bestemmingsplan, kan bij overschrijding van de voorkeursgrenswaarde een ontheffing worden verleend. Ter waarborging van een acceptabel geluidsklimaat worden aan deze ontheffing voorwaarden verbonden wat betreft 1) de aanwezigheid van een geluidsluw geveldeel en 2) het binnenniveau.